

UDK 528.44:311.313:349.418:353.2
Stručni članak / Professional paper

Evidencija naselja i katastarskih općina u Registru prostornih jedinica

Ivana BUDIMIR, Ilija GRGIĆ, Antonio ŠUSTIĆ – Zagreb¹

SAŽETAK. Svrha je istraživanja obuhvaćenog u ovom radu sagledavanje pozitivnog učinka na uređenje prostora usklađivanjem administrativnih i katastarskih granica u Registru prostornih jedinica. U radu je razrađen pojam Registra prostornih jedinica, odgovarajuća regulativa te je sažet povijesni pregled nastanka statističkih krugova kao bitnog momenta za uvođenje granica naselja u službene evidencije. U tom dijelu korištena je zakonska regulativa, upute i metodologije iz odgovarajućeg razdoblja na koje se naslanja aktualna zakonska regulativa te dosadašnja istraživanja koja su obrađivala temu prostornih jedinica.

Ključne riječi: Registar, granice, katastar, statistički krug.

1. Uvod

Svaka detaljna analiza neke pojave u prostoru mora počivati na prostornim jedinicama (podacima). Na razini lokalne samouprave to su naselja, ako se prate pojave vezane uz korištenje zemljišta, ili statistički krugovi i jedinice mjesne samouprave, ako je riječ o demografskim i sličnim pojavama.

U planiranju naselja katastarski planovi (i druge podloge) služe kao osnova za projektiranje i izvođenje građevinskih radova, za izradu propisa o gradnji i razne analize i planiranja. U Republici Hrvatskoj je zakonskom regulativom pitanje definiranja granica naselja povjereno jedinicama lokalne samouprave, ili sporazumno dvjema ili više lokalnih samouprava, ako je riječ o granicama gradova/općina, dok su granice katastarskih općina u nadležnosti Državne geodetske uprave.

S obzirom na to da je zakonskom regulativom uređivanje i utvrđivanje granica povjereno različitim institucijama, to nužno dovodi do neusklađenosti graničnih crta

¹ Ivana Budimir, geod. tehn., Državna geodetska uprava, Gruška 20, HR-10000 Zagreb, Croatia, e-mail: ivana.budimir@dgu.hr,

doc. dr. sc. Ilija Grgić, Državna geodetska uprava, Gruška 20, HR-10000 Zagreb, Croatia, e-mail: ilija.grgic@dgu.hr,

Antonio Šustić, dipl. ing. geod., Državna geodetska uprava, Gruška 20, HR-10000 Zagreb, Croatia, e-mail: antonio.sustic@dgu.hr.

koje izazivaju mnogobrojne negativne implikacije u prostornom uređenju. Koliko je važno imati usklađene granice prikazano je na primjeru sređivanja evidencije na temelju prijedloga spajanja naselja na području Općine Viškovo, koja je izrađena u suradnji Područnog ureda za katastar Rijeka i Općine Viškovo, te na temelju grafičkih podataka Registra prostornih jedinica. Ovdje posebno dolazi do izražaja umijeće analiziranja i smisljena prezentacija prostornih podataka zainteresiranim stranama, a upravo je to posao onih koji se bave prostornim jedinicama. Izvor je bio sam prijedlog Odluke te članak objavljen u Novom listu u srpnju 2012. godine.

Problem usklađivanja granica naselja i katastarskih općina nije specifično hrvatski. Tim se problemom bave i sve susjedne države, koje su već poduzele korake za sređivanje stanja o evidencijama katastarskih i administrativnih granica u sustavu prostornih jedinica.

2. Općenito o Registru prostornih jedinica

Opći uvjeti za osnivanje i definicije prostornih jedinica i odnos među njima u Republici Hrvatskoj regulirani su Pravilnikom o registru prostornih jedinica (Narodne novine 2008a), Pravilnikom o katastru zemljišta (Narodne novine 2007), Pravilnikom o katastarskoj izmjeri i tehničkoj reambulaciji (Narodne novine 2008b), Zakonom o naseljima (Narodne novine 1988b), Pravilnikom o načinu označavanja imena naselja, ulica i trgova te o obilježavanju zgrada brojevima (Narodne novine 1990) i drugim relevantnim propisima.

Pravilnikom (Narodne novine 2008a) se, općenito, prostorne jedinice dijele:

- na normativne (ili institucionalne) prostorne jedinice, koje su izraz političke volje; njihova su područja određena sudskim, upravnim, samoupravnim i drugim poslovima prenesenim na njih, a ustrojene su s obzirom na veličinu populacije za koju je potrebno provesti te poslove efikasno i ekonomično, ali i prema povijesnim, kulturnim i drugim čimbenicima
- na stručne ili tehničke, područja kojih su određena primjenom geodetsko-katastarskih, statističkih i drugih stručnih kriterija.

U Registru prostornih jedinica vode se prostorne jedinice:

- upravne prostorne jedinice (država, županija, Grad Zagreb)
- prostorne jedinice lokalne samouprave (grad, općina, naselje)
- katastarske prostorne jedinice (katastarska općina)
- statističke prostorne jedinice (država, županija i Grad Zagreb, grad, općina, naselje, statistički krug, popisni krug)
- adresne prostorne jedinice (dostavno područje poštanskog ureda, naselje i ulica, zgrada s pripadajućim kućnim brojem)
- prostorne jedinice mjesne samouprave (gradski kotar, gradska četvrt, mjesni odbor) (Narodne novine 2000, Prilog 1).

Slika 1. Pregledni prikaz županija, gradova i općina – stanje podataka na dan 1. siječnja 2015. (Državna geodetska uprava 2015).

Registar se dijeli na popise prostornih jedinica, grafički dio te zbirku isprava. U grafičkom dijelu Registra, granice prostornih jedinica vode se kao topološki obrađeni zatvoreni poligoni, odnosno prostorne jedinice iste razine pokrivaju cjelokupno kopneno ili ukupno područje Republike Hrvatske. Grafički se dio vodi i održava u GIS okruženju (slika 1). Uz granice prostornih jedinica obavezno se vodi izvor podataka (topološka karta, HOK ili katastarski plan).

Podaci iz područnih i središnjeg registra obavezno se upotrebljavaju kao službena osnova za evidentiranje, prikupljanje, iskazivanje, razmjenu i povezivanje različitih vrsta prostornih podataka (URL 1). Registar prostornih jedinica je, kao i svaki drugi sustav, zajednica pojedinih dijelova, koji se organiziraju i održavaju kroz strukturu organizacije.

3. Mreža statističkih krugova

Kada se, u kontekstu Registra prostornih jedinica, govori o granicama naselja, nemoguće je ne osvrnuti se na statistički krug i, općenito, statistiku kao primijenjenu znanost, na čijim pojmovima i metodama počiva današnji Registar. Statistički krugovi nastali su 1959. godine, u realizaciji ondašnjeg Saveznog zavoda za statistiku, za potrebe statističkih istraživanja na području bivše države, što ih je, zbog čestih promjena u političko-teritorijalnoj podjeli zemlje, bilo sve teže ostvarivati. Budući da jedino katastarske općine nisu bile podložne političkim i administrativnim promjenama, ideja o podjeli cijelog teritorija na stalne manje jedinice krenula je upravo od katastarske općine. Na cjelokupnom teritoriju bivše države mreža katastarskih općina predstavljala je mrežu I. reda, a statistički krugovi mrežu II. reda (Savezni zavod za statistiku 1959).

Uspostavljeni su odnosi između katastarskih općina, naselja i statističkih krugova, od kojih je najvažniji onaj koji i danas vrijedi kao načelo: „Katastarska općina u pravilu obuhvaća područje jednoga naseljenog mjesta s pripadajućim zemljištem (područje jednog naselja). Katastarska općina može obuhvaćati i više naselja, odnosno jedno naselje može biti podijeljeno na više katastarskih općina ako za to postoje opravdani razlozi (mala, odnosno velika naselja).“ (Narodne novine 2008a).

Na tada dostupnim kartografskim podlogama mjerila 1:50 000 i drugima izrađeni su pregledni kartografski prikazi katastarskih općina, sheme statističkih krugova i ucrtavane su granice naselja. Bitno je spomenuti da su se tada prvi put granice naselja na području bivše države unosile na neku kartu ili plan. Detaljan opis formiranja statističkih krugova i uvođenja grafičke evidencije naselja sadržan je u publikaciji SZS-a *Statistički krugovi: stalna mreža statističkih teritorijalnih jedinica* iz 1959. godine, Beograd, iz opusa Metodoloških materijala, koju treba istaknuti kao posebno vrijedan izvor. Statistički krug tako postaje konstitutivni element naselja, može se u potpunosti podudarati s naseljem ili gusto naseljeno naselje može biti podijeljeno na više statističkih krugova, no ne može se dogoditi da se kućanstva iz različitih naselja nađu u istom statističkom krugu. Ipak, veza katastarskih općina i statističkih krugova morala je biti „olabavljena“, jer je identifikacijom statističkih krugova na terenu ustanovljeno da granice katastarskih općina ponekad prelaze preko zgrada kojih u vrijeme utvrđivanja granice nije bilo. Takve nepodudarnosti bile su češće u urbanim naseljima koja su se naglo izgrađivala. Za svaki statistički krug izrađivala se skica SK na kojoj su se i „opisno“ vodile granice kruga, a identificirale bi se izravno na terenu, na prirodnim ili izgrađenim objektima, međama i sl. Skice SK, prvi puta od 1961. godine do danas, neizostavan su statistički materijal tehničke dokumentacije za potrebe popisa stanovništva (slika 2).

4. Neusklađenost graničnih crta

Katastarskom izmjerom obuhvaća se područje cijele države koje se prethodno podijeli na čitav niz manjih osnovnih jedinica nazvanih katastarske općine, koje se prije terenskih mjerenja omeđe, pa je time prostor katastarske općine, odnosno države, definiran u prostornom, imovinskopravnom i privrednom smislu. Jedino je na katastarskim planovima granica područja obuhvata katastarskih općina, a time i država,

NASELJE: Zagreb
 MATIČNI BROJ NASELJA: 072150
 MATIČNI BROJ STATISTIČKOG KRUGA: 0136611
 BROJ PK U SK: 2 (PK 1, 2)

SKICA SK 0136611

M 1 : 5000

DRŽAVNA GEODETSKA UPRAVA
 Tehnička dokumentacija za provedbu Popisa 2011
 IZVORNIK: Registar prostornih jedinica

Slika 2. Primjer skice SK za popis stanovništva 2011. godine, na DOF podlozi (Državna geodetska uprava 2011).

Posljedica je takvog pristupa neusklađenost granica katastarskih općina i naselja koje trebaju biti revidirane. To je proces koji će svakako potrajati i na koji će, među ostalim, najviše utjecati utvrđivanje i uređivanje državne granice prema susjednim državama s kojima postoje granični sporovi te konačno uređenje granica katastarskih općina nakon što se provede postupak homogenizacije katastarskih planova za područje Republike Hrvatske, čime će se omogućiti uređenje granica prostornih jedinica na kvalitetniji način nego što je to sada. Posljedica revizije granica naselja bez prethodno određene državne granice i provedenog postupka homogenizacije, imajući u vidu prostornu točnost katastarskih podataka nastalih grafičkom izmjerom, bila bi iterativno usklađivanje graničnih crta. Osim toga, budući da su katastarski planovi izrađivani posebno za svaku katastarsku općinu, homogenizacija će dati i dobru osnovu za reviziju granica samih katastarskih općina. S obzirom na to da su u Republici Hrvatskoj postojeći katastarski planovi digitalizirani, stvorene su pretpostavke za njihovo daljnje geometrijsko poboljšanje homogenizacijom. Homogenizacija je u pravilu nužna za katastarske planove nastale grafičkom izmjerom upravo zbog tehničkih ograničenja te metode u pogledu točnosti, ali treba imati u vidu da će se njome samo donekle poboljšati geometrija sadržaja starih katastarskih planova (Barišić i dr. 2010), a samim time i granica katastarskih općina. Posljednja iteracija usklađivanja granica katastarskih općina i naselja može se raditi sukcesivno na osnovi podataka iz novih numeričkih katastarskih izmjera.

5. Granice naselja i katastarskih općina u Registru prostornih jedinica

Registar prostornih jedinica osnovan je Zakonom o jedinstvenoj evidenciji prostornih jedinica (Narodne novine 1988a), koji je preuzet Zakonom (Narodne novine 1991) u svrhu popisa stanovništva, vođenja registra poslovnih subjekata, popisa stanovništva Zavoda za statistiku i za dostavljanje podataka registra vanjskim korisnicima (Brajković 2010). Metodologijom (Narodne novine 1997) se uređio način uvođenja i vođenja podataka o prostornim jedinicama. Prema spomenutoj regulativi (Narodne novine 1997), cilj je uvođenja i vođenja jedinstvene evidencije i jedinstvenog registra prostornih jedinica jedinstveno i jednoznačno vođenje podataka o prostornim jedinicama radi racionalizacije vođenja svih postojećih evidencija i registara u Republici Hrvatskoj koji sadrže i podatke o prostornim jedinicama.

Sastavni dijelovi središnje evidencije registra prostornih jedinica, iz koje je proizašao današnji Registar, bili su popisi prostornih jedinica i kartografski prikazi. Kartografski prikazi su grafička osnova registra te se dijele na osnovne (ODK 1:5000), pregledne (TK25) (slika 4) i skupne (TK100, TK300).

Do 2000. godine grafička se osnova vodila u analognom obliku, a nakon 2000. godine pohranjuju se nositelji digitalnih podataka. Mreža katastarskih općina, kao i davne 1958., poslužila je kao osnova za unos statističkih i administrativnih granica. Do 2000. godine Državna geodetska uprava uspostavila je katastarsku podjelu (općine, kotarevi) cijelog teritorija Republike Hrvatske u digitalnom obliku, dobivenu vektorizacijom TK100 podloga. Granice naselja i topološki nadređenih prostornih jedinica unosile su se s građe prije opisanih statističkih materijala (SK skica) na TK25 podloge. Zatim su i administrativne granice digitalizirane na TK100 podloge, i na kraju djelomično usklađene s katastarskom podjelom države.

Radi uvođenja novih tehnologija u obradu i stvaranja nove baze podataka sve granice (slojevi) pretvaraju se u topološki uređene poligone – prostorne jedinice prema zadanoj hijerarhiji. Godine 2006. izrađena je GIS aplikacija u kojoj se prostorne jedinice vode i ažuriraju u GIS okruženju.

Danas se prostorne jedinice održavaju u fGDB bazi podataka, u Središnjem uredu Državne geodetske uprave za područje cijele države. Promjene se unose na temelju elaborata promjena koje izrađuju područni uredi, gdje se održavaju i područne evidencije. Vođenje javnih upisnika o jedinstveno određenim prostornim jedinicama smije se mijenjati samo službeno propisanim postupcima, i to je temelj učinkovitoga gospodarenja prostorom svake države. Kad bi se prostorne jedinice smjele mijenjati neformalno, upisnici bi vrlo brzo postali netočni i nepouzdana (Roić 2012).

Službenici u područnim i lokalnim uredima ne mogu odlučivati o prostornim jedinicama, no u suradnji s lokalnom samoupravom mogu usmjeravati odluke i davati prijedloge u svrhu bolje organizacije prostora. Pomoć pri donošenju odluka u lokalnoj samoupravi također je njihova važna zadaća (Roić 2012). S 1. siječnjom 2015. godine u Registru je evidentirano 3370 katastarskih općina i 6761 naselje.

Iako katastarska općina, u pravilu, obuhvaća područje jednog naseljenog mjesta s pripadajućim zemljištem, područje naselja, ili se katastarska općina sastoji od više naselja, dinamičan razvoj nekih područja, gdje su s vremenom neka naselja odumirala, a nastajala nova, zahtijeva provođenje tih promjena u katastru promjenom granica katastarskih općina. To se u praksi često nije događalo tako da ponegdje granice katastarskih općina i naselja više ne odgovaraju (Roić 2012).

6. Primjer sređivanja evidencija

Odabrani primjer sređivanja evidencije granica na području općine Viškovo obuhvaća više pozitivnih aspekata, a upravo se na tom području nalazi cijeli splet međusobno neusklađenih granica naselja i katastarskih općina. Također, svrha mu je približiti pojam „naselja“ važnost kojega u životu građana nije dovoljno prepoznata. Ipak, valja naglasiti da svaki pojedini slučaj treba promatrati posebno i u odgovarajućem kontekstu te prema tome tražiti najprikladnije rješenje.

Područje općine Viškovo smješteno je sjeverozapadno od Rijeke na površini od 20-ak kvadratnih kilometara. Općina Viškovo osnovana je u travnju 1993. godine, a u njezinu sastavu nalazi se 7 naselja: Viškovo, Marinići, Marčelji, Saršoni, Mladenići, Sroki i Kosi, te čak 5 katastarskih općina: Marčelji i Viškovo u cijelosti, te Marinići, Kastav i Srdoči dijelom. Od njezina osnutka pa kroz sljedećih 20 godina ekspanzija gradnje je uzrokovala popriličan nered u prostoru. Iz grafičkih podataka Registra (slika 5) očito je da nijedna prostorna jedinica nije u skladu s načelima o odnosu naselja i katastarskih općina.

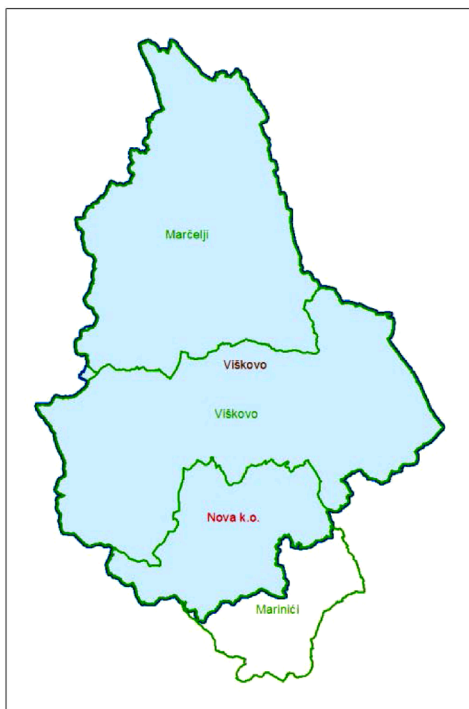
Pokretanjem inicijative o uređenju katastra i zemljišnih knjiga na području Marinića, općinski čelnici su shvatili da bi trebali podijeliti postojeću k.o. Marinići na dva dijela, a da ni nakon toga nova katastarska općina ne bi bila usklađena s ostalim administrativnim granicama. Pitanje granica naselja je tako postalo pravi i ozbiljan problem koji prijeći usklađivanje katastra i zemljišnih knjiga (URL 2). Dodatan je problem što su, zbog građevinskog „booma“, izgrađena područja izašla

iz granica naselja. Usklađivanje svih tih granica različitim elaboratima bilo bi zamoran i skup posao.

U Područnom uredu za katastar Rijeka izrađena je detaljna analiza situacije, pri čemu je zaključeno da bi se spajanjem svih 7 naselja u jedno, naselje Viškovo (slika 6), prije svega stvorili uvjeti za pokretanje katastarske izmjere i osnivanje zemljišne knjige na području Marinića. Ne treba zaboraviti da se na području Marinića nalazi i velika poslovna zona te da bi usklađenost katastra i zemljišnih knjiga omogućila rješavanje mnogih problema građanima i poduzetnicima (URL 2).

Slika 5. Općina Viškovo, administrativna i katastarska podjela.

Slika 6. Općina Viškovo, stanje prema prijedlogu.

Sljedeća posljedica takve odluke bile bi ispravljene adrese na osobnim dokumentima stanovnika općine Viškovo, jer su sada ispravne samo adrese stanovnika naselja Viškovo, npr. ispravna je adresa Viškovo, Milohni 5. Budući da je MUP početkom 2013. godine prihvatio sintaksu adrese *naselje-ulica-kućni broj* za stanovnike ostalih naselja na području općine Viškovo, adrese na dokumentima tih stanovnika općine sada nisu ispravno napisane. Neispravna adresa Marčelji, Mavri 30 vodila bi se ispravno kao Viškovo, Mavri 30, ili neispravna adresa Marinići, Lućinići 15, vodila bi se ispravno kao Viškovo, Lućinići 15 (URL 3).

Nadalje, budući da granice građevinskog područja, kako je već navedeno, prelaze granice naselja, zgrade na tom području imaju pristup iz jednog naselja, a zbog odredbi Pravilnika o načinu označavanja zgrada brojevima (Narodne novine 1990) morali su im biti dodijeljeni brojevi iz drugog naselja. Postojeće označavanje imena ulica i kućnih brojeva je nefunkcionalno i vizualno neujednačeno te otežava snalaženje u prostoru. Pritom se treba posebno zapitati kako funkcionira rad hitnih službi (hitne pomoći, vatrogasaca) kada neku adresu traže na sasvim krivome mjestu (URL 2). Dakle, donošenjem takve odluke stvorili bi se i preduvjeti za lakše snalaženje u prostoru.

Na kraju treba istaknuti da bi se imena viškovskih naselja sačuvala u nazivima ulica na odgovarajućim područjima, što je bitno građanima koji gaje osjećaj pripadnosti nekom području. Na sličan su način uređene evidencije za Grad Kastav i Općinu Kostrena u Primorsko-goranskoj županiji.

7. Stanje u susjednim zemljama

Podaci o prostornim jedinicama i promjenama u susjednoj Republici Sloveniji vode se i održavaju također u Registru prostornih jedinica, u Geodetskoj upravi Republike Slovenije. Pravna regulativa koja uređuje ustrojstvo, način vođenja, definicije i ostalo proteže se na nekoliko zakona i pravilnika.

Pravilnikom o sadržaju i načinu vođenja registra prostornih jedinica (Uradni list Republike Slovenije 2006), u vezi s granicama prostornih jedinica propisano je sljedeće: granice prostornih jedinica evidentiraju se tako da u pravilu prate međe katastarskih čestica, preuzetih iz zemljišnoga katastra. Iznimno, granice se mogu protezati dugačkim česticama (ceste, vodotoci i sl.) ili velikim česticama (šume, jezera i sl.) (URL 4).

Najmanja prostorna jedinica je *prostorski okoliš*, koji je nastao iz prostornoga kruga, međutim, danas ima funkciju isključivo tehničke naravi – granice viših prostornih jedinica ne smiju presijecati granice prostorskog okoliša. Evidencija o statističkim krugovima više se ne održava, budući da se popisi stanovništva izrađuju digitalno, presjekom temeljnih registara odnosno katastara i evidencija. Granice prostornih jedinica evidentiraju se kao zatvoreni topološki uređeni poligoni koje određuju točke s ravninskim koordinatama u državnom koordinatnom sustavu.

Zakon o določanju območij ter o imenovanju in označevanju naselij, ulic in stavb (ZDOIONUS) (Uradni list Republike Slovenije 2008), uređuje pitanje promjena granica i područja naselja, a na općinskoj granici propisuje uređenje granične općine u skladu s propisima koji uređuju registraciju nekretnina. Prijedlog promjena područja naselja, kao i elaborat promjene, prema ZDOIONUS-u, na prijedlog predstavnika lokalne samouprave, izrađuje se u uredu Geodetske uprave, gdje se na odgovarajućoj podlozi ucrtava nova granica. Prednost je takvog redosljeda pri donošenju odluka o utvrđivanju granica u tome da i dalje osigurava lokalnoj samoupravi samostalnost, dok je tehničko uređenje granica ipak povjereno struči. Kartografski prikaz je sastavni dio odluke/sporazuma o promjeni (URL 5).

U Republici Srbiji prema Zakonu o registru prostornih jedinica (Službeni glasnik Republike Srbije 1989) i Zakonu o ministarstvima (Službeni glasnik Republike

Srbije 1991) Republički geodetski zavod vodi i održava grafički dio registra prostornih jedinica, dok sustav matičnih brojeva vodi i održava Republički zavod za statistiku. Sustav matičnih brojeva zasniva se na načelima jednoznačnosti, stalnosti, neponovljivosti, dugoročnosti te mogućnosti automatske kontrole. Izvor podataka za Registar prostornih jedinica službena su glasila nadležnog organa koji utvrđuje njihovo osnivanje ili promjene. Za sada je završeno prevođenje u digitalni oblik granica republike, pokrajina, okruga, katastarskih srezova (kotara), općina i katastarskih općina za područje cijele Republike Srbije s položajnom točnošću od 300 m, te granica općina, naselja, katastarskih općina, mjesnih zajednica i statističkih krugova za područje Republike Srbije bez pokrajina i bez općine Požarevac uglavnom s položajnom točnošću od 5 m (za neke općine manja točnost) (URL 6).

8. Zaključak

Katastarske prostorne jedinice, uglavnom na terenu obilježene i do sada evidentirane u popisima i na planovima (npr. katastar zemljišta), osnova su za definiranje mnogih drugih prostornih jedinica. Za državne granice u pravilu se prihvaćaju granice katastarskih općina iz čega se vidi važnost katastarske podjele za sve druge prostorne jedinice (Mahač 1999).

Evidencija različitih vrsta prostornih jedinica, njihovo održavanje i vođenje odvija se u Registru prostornih jedinica. Upravo ta preglednost katastarskih prostornih jedinica, javne uprave, statistike itd., omogućuje transparentan uvid u javna prava i ograničenja koja iz njih proizlaze te je neizostavna osnova za analizu i planiranje prostora.

Usklađivanje različitih vrsta evidencija, npr. katastarskih i administrativnih granica, bitan je za opće dobro. Budući da administrativne i katastarske granice često nisu jednoznačne, što je u ovom trenutku legitimno s obzirom na zakonsku regulativu, postoji opasnost od nedosljednosti, stoga je potrebno raditi na doradi propisa. Zakon (Narodne novine 1988b) kojim se uređuju pitanja definiranja granica naselja datira još iz vremena bivšeg sustava.

Metodologijom (Narodne novine 1997) je predviđeno da granice prostornih jedinica u pravilu idu granicama katastarskih čestica, a slična praksu ili nastojanje može se vidjeti i u susjednim državama. Dakle, bar s obzirom na podudarnost granica, rješenje se već dulje vrijeme nazire, i to usklađenjem granica svih prostornih jedinica s granicama katastarskih čestica. Prije toga je potrebno osigurati bolju kvalitetu podataka katastarskog plana novom izmjerom ili homogenizacijom digital(izira)nog katastarskog plana.

Jedinice lokalne samouprave vezane su u prvom redu za prostorne planove koje same donose i ni jednoj jedinici lokalne samouprave nije u interesu da svojim područjem ili nekretninama raspolaze na način koji bi ugrozio njihovu opstojnost ili namjenu. I na kraju, u smislu općeg dobra, potrebno je detaljnije regulirati i poštovanje s nekretninama u nadležnosti lokalnih samouprava.

Literatura

- Barišić, B., Liker, M., Hofer, S., Hazdovac, A., Vorel, B. (2010): Transformacija i homogenizacija digitalnog katastarskog plana – pripremni radovi, Tehničko izvješće, Hrvatski geodetski institut, Zagreb.
- Brajković, M. (2010): Povezanost upisnika u Republici Hrvatskoj, magistarski rad, Geodetski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb.
- Državna geodetska uprava (2011): Tehnička dokumentacija za provedbu popisa stanovništva 2011. god., Registar prostornih jedinica, Državna geodetska uprava, Zagreb.
- Državna geodetska uprava (2015): Registar prostornih jedinica, grafički podaci, Državna geodetska uprava, Zagreb.
- Mahač, Z. (1999): GIS-om podržana evidencija prostornih jedinica, diplomski rad, Geodetski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb.
- Narodne novine (1988a): Zakon o jedinstvenoj evidenciji prostornih jedinica, 18, Zagreb.
- Narodne novine (1988b): Zakon o naseljima, 54, Zagreb.
- Narodne novine (1990): Pravilnik o načinu označavanja imena naselja, ulica i trgova te o obilježavanju zgrada brojevima, 4, Zagreb.
- Narodne novine (1991): Zakon o jedinstvenoj evidenciji prostornih jedinica, 53, Zagreb.
- Narodne novine (1997): Metodologija za uvođenje i vođenje jedinstvene evidencije i jedinstvenog registra prostornih jedinica, 104, Zagreb.
- Narodne novine (2000): Pravilnik o registru prostornih jedinica, 75, Zagreb.
- Narodne novine (2007): Pravilnik o katastru zemljišta, 84, Zagreb.
- Narodne novine (2008a): Pravilnik o registru prostornih jedinica, 37, Zagreb.
- Narodne novine (2008b): Pravilnik o katastarskoj izmjeri i tehničkoj reambulaciji, 147, Zagreb.
- Roić, M. (2012): Upravljanje zemljišnim informacijama – Katastar, Geodetski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb.
- Savezni zavod za statistiku (1959): Statistički krugovi: stalna mreža statističkih teritorijalnih jedinica, Opseg 106, iz Metodološki materijali, Beograd.
- Službeni glasnik Republike Srbije (1989): Zakon o registru prostornih jedinica, 19, Beograd.
- Službeni glasnik Republike Srbije (1991): Zakon o ministarstvima, 44/91, 67/93, 23/96, 47/99, Beograd.
- Uradni list Republike Slovenije (2006): Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja registra prostornih jedinica, 118, Ljubljana.
- Uradni list Republike Slovenije (2008): Zakon o določanju območij ter o imenovanju in označevanju naselij, ulic in stavb (ZDOIONUS), 25, Ljubljana.

Mrežne adrese

URL 1: Državna geodetska uprava,
<http://www.dgu.hr/>, (7. 1. 2015.).

URL 2: Novi list,
<http://www.novolist.hr/Vijesti/Rijeka/Divlja-urbanizacija-spojila-naselja>, (7. 1. 2015.).

- URL 3: Općina Viškovo,
<http://www.opcina-viskovo.hr/Pocetna/32-sjednica-Opcinskog-vijeca.aspx>, (8. 1. 2015.).
- URL 4: Uradni list,
<http://www.uradni-list.si/>, (7. 1. 2015.).
- URL 5: Geodetska uprava Republike Slovenije,
http://www.gu.gov.si/si/zakonodaja_in_dokumenti, (7. 1. 2015.).
- URL 6: Republički geodetski zavod,
<http://www.rgz.gov.rs/>, (9. 1. 2015.).

Record of Settlement and Cadastral Districts in the Register of Territorial Units

ABSTRACT. The purpose of the research covered in this paper is to assess the positive impact on the spatial planning through the harmonization of administrative and cadastral boundaries in the Register of Spatial Units. This paper elaborates the concept of Spatial Units Register, appropriate regulation and concise historical overview of the census areas as an important moment for the introduction of settlement boundaries in the official records. In this part the existing legislation, guidelines and methodologies from the relevant period which is referred to current legislation were used as well as the previous studies that dealt with the topic of spatial units.

Keywords: Registry, boundaries, cadastre, statistical circle.

Primljeno / Received: 2015-04-16

Prihvaćeno / Accepted: 2015-06-26